

О.Данилів -
студентка спеціальності «журналістика»
Національного університету
«Львівська політехніка»
Науковий керівник: к. філол. н.,
доцент кафедри ЖЗМК
Гарматій О. В.

СПЕЦИФІКА ВЕДЕННЯ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ПРОГРАМ «ПОДРОБИЦІ» НА «ІНТЕР» ТА «ФАКТИ» НА «ІСТV» У 2014-2018 рр.

Мас-медіа завжди брали і беруть активну участь у формуванні громадської думки. Тому непросто питання об'єктивності у сучасній журналістиці, в тому числі у тематичних телепрограмах, залишається відкритим і досі є надзвичайно важливим для громадян та суспільних настроїв у нашій державі.

Розглянемо телевізійні програми суспільно-політичної тематики, а також специфіку ведення програм та створення сюжетів в українському телепросторі на прикладі дещо різних за своїм контекстним наповненням каналів «Інтер» та «ІСТV».

Телеканал «Інтер» – це український загальнонаціональний телевізійний канал. Важко знайти українця, який хоча б один раз не вмикав його і не переглядав передачі. Виробництвом новим телеканалу «Інтер» окрема продакшн-студія «Національні інформаційні системи» (НІС). Щодня на «Інтері» виходить 8 випусків новин, серед яких 20:00 – вечірній підсумковий випуск «Подобиці», що представляє цілісну картину дня. Щонеділі о 20:00 «Подобиці тижня» у жанрі політичної аналітики підводять інформаційний підсумок тижня. За результатами численних конкурсів «Інтер» неодноразово займав провідні місця в різних номінаціях, визнавався кращим телеканалом року. Загальне технічне покриття каналу 99,7%. Це свідчить, що даний телеканал є достатньо популярним серед українців, тому над наповненням програм потрібно мати відповідальний підхід.

Щодо так званої «проросійської позиції» телеканалу, то свідченням цього є конфлікт який відбувся у грудні 2014 року між активістами кампанії «Бойкот російського кіно» та телеканалом «Інтер». Активісти почали пікетувати головний офіс «Інтера» в Києві. Під час акції під назвою «Не вбивайте наших захисників російською пропагандою!»

люди заклеїли головний вхід фотографіями загиблих українських воїнів у російсько-українській війні 2014 року. Також телеканал «Інтер» посідає 2-ге місце серед телеканалів за кількістю наповнення російського походження. Активісти зазначили, що російські фільми та серіали часто прославляють російських силовиків, а це є неприпустимим для теперішньої ситуації в Україні. [1]

Однією з двох суспільно-політичних програм, які ми будемо досліджувати є програма «Подобиці». Це програма новин і вона є другою за популярністю в Україні (частка аудиторії програми 20% за даними 2012 року). Головний випуск програми виходить щодня о 20:00, інші випуски – о 7:00, 7:30, 8:00, 8:30, 9:00, 12:00 та 18:00 – не містять логотипу «Подобиць» та виходять українською (окрім випуску о 18:00, який з 20 січня 2014 року виходить російською). Станом на січень 2015 року випуск новин відбувається не о 18:00, а о 17:45.

Звертаючись до політики телеканалу «Інтер», слід сказати, що у лютому 2016 року з «Інтером» прогрімів скандал. Під час прямої трансляції з Майдану Незалежності журналістка брала інтерв'ю в родичів загиблих Небесної сотні. За кадром стояла Марія Столярова – продюсер програми, яка перервала інтерв'ю нецензурним висловом. Після цього інциденту про журналістку почали з'являтися нові та цікаві факти. Виявляється раніше жінка закликала ввести російські війська в Україну, вона була помічена в дружніх відносинах з одним із ідеологів «Новоросії» Костянтином Долговим [1]. 24 лютого 2016 року продюсера програми новин «Подобиці тижня» на «Інтері» Марію Столярову звільнили з роботи через скандал з сюжетом про Небесну сотню, – повідомляється на сайті Подобиць. [3]

«Подобиці» повідомляють новини на різну тематику. Програма освітлює новини як у світі, так і розповідає про події в Україні. В ефір передачі виходять сюжети на різні суспільно-важливі теми. Як от 2 березня 2018 року вийшов репортаж про снігопади, які покрили практично усю Європу, а також як різні країни боролися з проблемною погодою. В сюжеті розповідалось, як держави залучають навіть армію, щоб боротися з природними примхами, а також про наслідки цієї заметілі. У випуску вийшов сюжет про премію Оскар, яка відбувалась у США 4 березня 2018 року та про її закулісся: які актори не були допущені через відомі на весь світ сексуальні скандали та хто є ймовірним переможцем цього року. Ситуацію між Україною та Європою, а чи була наша країна підготовленою до таких погодних умов. Також у випуску розповіли про термінове засідання Президента України Петра

Порошенка щодо розірвання Росією газового контракту та невиконання рішення Стокгольмського арбітражу, який зобов'язав сусідню державу виплатити Україні компенсацію збитків у розмірі 4,6 мільярда доларів. Також у студію був запрошений спеціальний гість – народний депутат та економіст Оксана Продан, з якою поспілкувалися щодо ситуації з будівництвом сучасних доріг в Україні. [3]

Якщо проаналізувати роботу ведучих програми, то варто зазначити, що всі вони з'являються у випусках у ділових костюмах, таким чином, можна здогадатись, бажаючи підкреслити важливість поданої у випуску інформації. Випуск розпочинається зі стандартних у цій програмі слів ведучих, вони спочатку вітаються з глядачами, згодом представляють себе і, так би мовити, спонукають до перегляду даної програми. А в кінці ведучі також традиційно прощаються з глядачами, саме прощання також може різнитись від пори року або ж подій, наприклад, у святковий час ведуча може побачити глядачам веселих свят та щось ще подібного типу. Також у випусках новин присутня анімація в студії – різноманітні графіки, статистика та предмети, що рухаються. Такий інтерактив робить випуск новин ще більш цікавим до перегляду.

Візьмемо випуски, що вийшли в ефір дещо раніше. Наприклад, у випуску за 16 лютого 2018 року, ведучий якого був Олексій Ліхман, вийшов сюжет про мера Одеси – Геннадія Труханова, якого заарештували в аеропорті Києва, до слова, вже понад місяць без поважної причини не з'являвся на робочому місці. Також ведучий зауважив, що останнім часом судові процеси над впливовими політичними діячами вже не проходять без бійок біля зали суду. «Фактично ні один знаковий процес у нашій країні не обходиться без силового протистояння. Таке враження, що скоро це стане частиною обов'язкової програми. Тобто потрібно буде не тільки знайти адвоката, щоб забезпечити юридичний захист в суді, але й найняти міцних молодих хлопців, щоб забезпечити фізичний захист під будівлею суду і в коридорах. А такий фон для роботи може довести наших суддів або до травматолога, або до психіатра», – прокоментував він. Варто зазначити, що такий коментар наштовхує на думку про його неприяне ставлення до активістів, які цього дня були біля зали суду.

Були цього випуску сюжет про олімпіаду та результати наших спортсменів, а також про трагедію на будівництві, де помер неповнолітній хлопець. Варто зазначити, що у випусках новин телеканалу

«Інтер» не збережено процент так званих хороших і негативних новин. Коли людина дивиться такий випуск, у неї зростає напруга.

Про важливість такої рівноваги у випусках новин свідчать дослідження науковців Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Вони зазначають, що хоча негативні новини не викликають внутрішньої агресії у телеглядачів, але вони значно погіршують настрої, які за певних умов можуть переходити у хворобливі стани психіки. [2]

Телекомпанія «ICTV», яка належала українському державному концерну РРТ та американській приватній корпорації Story First Communications, була заснована у 1991 році. Програми телеканалу вперше вийшли в ефір 15 червня 1992 року. Взввши курс на розважальні програми, ICTV першим серед українських телеканалів, почав програвати конкурентам. Водночас Story First втратила інтерес до свого українського проекту, і у вересні 2000 року телеканал був проданий підприємству з іноземцями інвестиціями «Роял Капітал», ТОВ «Центральний московський депозитарій» (Росія), дочірнім підприємствам «Промідія», «Агентство інформаційних технологій» та «Інтерпайп». У тому ж 2000 році Олександр Богуцький став генеральним директором ICTV. У 2007 році всі 100% акцій були консолідовані в ТОВ «ТБ-Холдинг». [5]

У березні 2014 року ICTV припинив мовлення в Криму та Севастополі, а з липня 2014 року частково на Донбасі. 1 червня 2015 року телеканал «ICTV» розпочав мовлення в широкоекранному форматі 16:9.

Пріоритетним для ICTV вже багато років залишається інформаційний блок мовлення. На каналі виходять інформаційні програми «Факти», «Факти Спорт», а також підсумковий публіцистичний проект «Факти тижня з Оксаною Соколовою». [4]

«Факти тижня» – це тижневик, що протягом 10-ти років розповідає про підсумки тижня, новини України, світу, політики, спорту та культури.

У 2013 році «Факти тижня» повністю оновились: нова технологічна студія, найсучасніші цифрові технології та засоби зв'язку.

Творці «Факти тижня» зазначають, що це програма, яка дає можливість подивитись на світ у всій його різноманітності. Що це підсумковий інформаційний проект, покликаний зробити інформаційне мовлення каналу логічно завершеним [4]

У програмі озвучуються абсолютно різні теми, наприклад, випуск також почався з новин про снігопади, на які зовсім не очікували. Проте

ситуацію показують здебільшого саме про Україну, досліджуючи ситуацію в окремих областях країни. Що у випуску «Подробиць», що у випуску «Фактів» нарікають на незадовільну роботу комунальних служб. У сюжеті під назвою «габ-ські тарифи» журналісти «Подробиць» розповіли як українці справляються зі збільшенням цін на комунальні послуги. Також в ефір вийшов сюжет про скандал з наркотиками довкола посольства Росії в Аргентині. У ньому журналіст Андрій Борись детально розповів, передісторію цього скандалу та хто залучений у чорні схеми наркодилерів. Згодом у випуску обговорили свято 8 березня, яке у 2018 році буде офіційно останнє в Україні. Що важливо, у студії були залучені реквізити: ванна наповнена водою, у якій лежали квіти, а також рух в кадрі: ведуча розказувала та показувала як допомогти подарованим квітам протриматись свіжими довше. «Тюльпанам краще додати у воду лимонну кислоту або деревного вугілля. А от гладіолуси, кажуть, люблять ложечку горілки», – зазначила ведуча випуску Оксана Соколова. У сюжеті розповідали про те, як правильно обрати квіти коханій людині, а також про варіацію цін. Допомогти українським чоловікам правильно підібрати букет для коханої залучили українських зірок, зокрема Ольгу Полякову та Олега Вінника. Цей сюжет видався досить великим, понад 10 хвилин, до порад у виборі квітів журналіст залучив продавців, зірок, художників та навіть психологів.

Каструля з картоплею, гарячий чай, різноманітні компреси – все це було реквізитом у випуску програми «Факти тижня» за 18 лютого 2018 року. Таким чином ведуча підводила глядачів до сюжету, головна тема якого була боротьба з грипом.

Також, важливо згадати, що помічник ведучої Оксани Соколової є Сергій Кудімов. Він в інтерактивній формі, з анімаціями та дещо іронічною розповідає про окремі новини. У даному випуску програми ведучий розповів про допінговий скандал у Росії та її участь на олімпіаді в Південній Кореї.

За час свого розвитку національне українське телебачення пройшло складний шлях від початкового мовлення до сучасної індустрії мас-медіа, оснащеною новітнім досягненням науки та техніки. Революція у технологіях масової комунікації, яка зараз набирає все більше обертів, набагато розширила та розширює і досі екранні можливості, завдяки цьому з'явилися нові напрями у практичній тележурналістиці, відбулися зміни у відеоряді передач.

Так у випусках «Фактів» та «Подобиць» присутні анімації та навіть реkvізитів, що свідчить про прагнення українських журналістів підходити до подачі новин більш творчо.

Проаналізувавши хронологію випусків обраних програм можна зробити висновки, що телепрограми є доволі актуальними та популярними в нашій країні. Варто зазначити, що програми намагаються подавати якомога більше різнобічної інформації. Журналісти подають новини не лише про Україну, а й про світ. Тематика також різнобічна: спорт, політика, музика і т. д. Проте, на жаль, інформація не завжди подається психологічно вірно. Так, на відміну від «Фактів», телепрограма «Подобиці» не зберігають рівновагу позитивних і негативних новин, що може бути причиною несприятливого впливу на настрої та навіть психологічне здоров'я глядачів телеканалу «Інтер». Хочеться вірити, що суспільно-політичні програми на українському ТБ будуть розвиватися і надалі, повідомляючи актуальні новини на актуальні теми.

Список використаних джерел

1. *Атаку на «Інтер» Вадим Рабинович вважає залякуванням преси.* – Режим доступу: <http://podrobnosti.ua/2145804-ataku-na-nter-vadim-rabinovich-vvazha-zaljakuvannjam-presi.html>.

2. *Науковці про негативні новини.* – Режим доступу: http://osvita.mediasapiens.ua/mediaprosvita/research/naukovtsi_knu_imeni_tshevchenka_negativni_novini_ne_viklikayut_vnutrishoi_agresii_u_teleglyadachiv/.

3. *Подобиности.* – Режим доступу: <http://inter.ua/ru/programs/info/podrobnosti>.

4. *Факти «ICTV».* – Режим доступу: <https://fakty.ictv.ua/ru/>.

5. *«ICTV» : Офіційний сайт.* – Режим доступу: <https://ictv.ua/ua/>.